Journal of Academic Surindra Rajabhat : Vol. 4 No. 2 (2026) : May- August : Article ID: e3504
วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ : ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (2569) : พฤษภาคม-สิงหาคม ISSN 2822-0870 (Print) ISSN 2822-0889 (Online)

การศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

A Study of Creative Thinking Skills Among Undergraduate Students of Chaiyaphum Rajabhat University

ทินนิกร เสมอโชค [1*],และ กฤษณา พัฒเพ็ง[2]

Tinnikon Samerchok[1], and Krisana Phatpheng[2]

[1-2]มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ; Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Uji2830@gmail.com

DOI : 10.65205/jasrru.2026.e3504

Received : March 9, 2026; **Revised :** May 29, 2026; **Accepted :** July 20, 2026

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงคเพื่อ (1) ศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และ(2) เปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำนวน 364 คน ได้จากตารางเครซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใชในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ชื่อว่า TCT-DP สถิติที่ใชในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ พบว่า (1) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.44 จากคะแนนเต็ม 72 คะแนน และ(2) การเปรียบเทียบวิเคราะห์ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ระหว่างข้อมูลส่วนบุคล กับทักษะความความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา พบว่า เพศหญิงมีความคล่องแคล่วทางความคิดมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ ด้านอายุและชั้นปีไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านสังกัดแม้จะไม่แตกต่างกันทางสถิติ แต่คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มีแนวโน้มคะแนนสูงกว่าในหลายด้าน โดยรวมแล้วผลการวิจัยชี้ว่าทักษะความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้ขึ้นกับปัจจัยพื้นฐานของผู้เรียนอย่างอายุ หรือสังกัดคณะมากนัก แต่ตัวแปรด้านเพศมีความแตกต่างอยู่บ้างในบางทักษะ ทั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอว่าปัจจัยที่อาจส่งผลต่อทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนในเชิงที่ควรศึกษาต่อไป คือรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากงานวิจัยนี้มิได้วัดตัวแปรดังกล่าวโดยตรง จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อยืนยันความสัมพันธ์ดังกล่าว

คำสำคัญ (Keywords) : ความคิดสร้างสรรค์, แบบทดสอบ TCT-DP, นักศึกษาระดับปริญญาตรี, อุดมศึกษา, ทักษะศตวรรษที่ 21

Abstract

This research aimed to (1) examine the creative thinking skills of undergraduate students at Chaiyaphum Rajabhat University, and (2) compare the creative thinking skills of undergraduate students at Chaiyaphum Rajabhat University. A quantitative research method was employed. The sample consisted of 364 undergraduate students, determined using the

Citation : Samerchok., T., & Phatpheng., K. (2026). A Study of Creative Thinking Skills Among Undergraduate Students of Chaiyaphum Rajabhat University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

Krejcie and Morgan table. The research instrument was the Test for Creative Thinking – Drawing Production (TCT-DP). Data were analyzed using mean, standard deviation, percentage, and non-parametric statistics.

The findings revealed that (1) the overall creative thinking skills of the students were at a moderate level, with a mean score of 44.44 out of a total of 72 points, and (2) the comparison of creative thinking skills in relation to personal characteristics indicated that female students demonstrated significantly greater ideational fluency than male students. No statistically significant differences were found with respect to age or year of study. Regarding faculty affiliation, although no statistically significant differences were observed, students from the Faculty of Education and Human Development tended to score higher across several dimensions.

Overall, the findings suggest that creative thinking skills are not strongly determined by learners' background factors such as age or faculty affiliation; however, gender showed some variation in certain skills. The researchers propose that learning activity formats experienced by learners may be a factor worth further investigation. Nevertheless, since this variable was not directly measured in the present study, additional research is needed to confirm this relationship.

Keywords: Creative Thinking, TCT-DP test, Undergraduate Students, Higher Education, 21st-Century Skills

บทนำ (Introduction)

ความคิดสร้างสรรค์ได้ถูกกำหนดให้เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 4 ด้าน ใน 3 ด้านมีทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็นองค์หลัก ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ด้านความรู้ ในการสร้างสิ่งใหม่ ความคิดริเริ่ม หรือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ พัฒนา ต่อยอด ประยุกต์ และปรับปรุง ให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม ด้านที่ 2 ด้านทักษะโดยเกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว ชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล ตามกรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ Top 10 Skills ของ World Economic Forum และด้านที่ 4 ด้านลักษณะบุคคล ความละเอียดถี่ถ้วน เป็นแบบอย่างบุคลิกภาพดี การสื่อสาร การคิดเป็นระบบ ความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดเชิงตรรกะ และการรู้ดิจิทัล (Announcement of the Higher Education Standards Committee, 2022) ซึ่งความคิดสร้างสรรค์มีองค์ประกอบพื้นฐานอยู่ 4 ประการ ดังนี้ 1) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) 2) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) 3) ความคิดริเริ่ม (Originality) และ4) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) (Guilford, 1967:145-151) อีกทั้งยังสามารถสำรวจและวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ได้โดยการใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน The Test for Creative Thinking - Drawing Production (TCT-DP) ของ Jellen and Urban (1986)

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เป็นองค์กรที่ผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมในด้านการศึกษา ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ และครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ ทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับ

Citation : ทินนิกร เสมอโชค, และ กฤษณา พัฒเพ็ง. (2569). การศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

บัณฑิตศึกษา เป็นแหล่งผลิตและพัฒนากำลังคน สร้างงานวิจัยและนวัตกรรมขั้นสูงที่สร้างองค์ความรู้ รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา เพื่อก้าวสู่ทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 และตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อให้ทราบถึงระดับทักษะความคิดสร้างสรรค์ในองค์ประกอบสำคัญทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความคิดริเริ่ม (Originality) (2) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) (3) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) และ(4) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ของนักศึกษา ผลที่ได้จากการวิจัยจะนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดรับกับองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์แต่ละด้านได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกคิดนอกกรอบ สร้างแนวคิดใหม่ ๆ และพัฒนาความสามารถในการขยายความคิดให้ลึกซึ้งและหลากหลาย นอกจากนี้ ยังสามารถนำผลการวิจัยไปออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การจัดประกวดนวัตกรรม การอบรมเชิงปฏิบัติการด้านความคิดสร้างสรรค์ หรือโครงการบ่มเพาะทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเติมเต็มศักยภาพของนักศึกษาให้ครบทุกมิติ อันจะเป็นแนวทางในการยกระดับทักษะด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

1. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์จะแสดงออกตลอดกระบวนการของความรู้สึกหรือการเห็นปัญหา การรวบรวมความคิดเพื่อก่อตั้งเป็นสมมติฐาน การทดสอบและการแปลงสมมติฐาน ตลอดจนการเผยแพร่ถึงผลผลิตที่ได้รับ ซึ่งทฤษฎีของ Torrance (1962) อาจขยายความได้ว่าผู้ที่มีความคิดริเริ่มเพื่อแสวงหาวิธีใหม่ในการเผชิญหรือแก้ปัญหา โดยความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถทางสติปัญญาของบุคคล ในการคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) รวมถึง คิดนอกกรอบความคิดเดิมซึ่งปิดกั้นแนวคิดอยู่ โดยการคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง แล้วรวบรวมประสบการณ์เดิมทั้งหมดที่ผ่านมา ตั้งเป็นสมมติฐานขึ้น จากนั้นก็ทำการทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลที่ได้ นำไปสู่แนวคิดใหม่ๆ ผลผลิตใหม่ๆ รวมถึงวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ตามที่ต้องการได้สำเร็จ (บุษกร เชี่ยวจินดากานต์, 2568) ซึ่งความคิดสร้างสรรค์มีองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) คือ ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และสามารถสร้างคำตอบในปริมาณมากไม่ซ้ำกันในเวลาที่จำกัด (Guilford, 1967; Torrance, 1962; Guilford & Hopefner, 1967; Jellen & Urban, 1986) แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word Fluency) ความคิดคล่องแคล่วทางการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Associational Fluency) ความคิดคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expression Fluency) และความคิดคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) (Guilford, 1959)

Citation : Samerchok., T., & Phatpheng., K. (2026). A Study of Creative Thinking Skills Among Undergraduate Students of Chaiyaphum Rajabhat University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

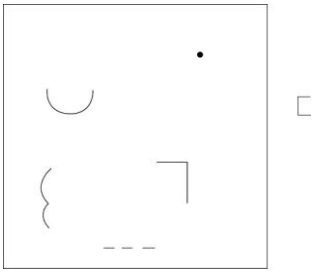
1.2 ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) คือ ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภท หลายทิศทาง ไม่ซ้ำแบบ แบ่งประเภทหรือแบบของการคิดออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นในทันที (Spontaneous Flexibility) และความคิดยืดหยุ่นทางด้านการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) (Guilford, 1959)

1.3 ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถในการคิดสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับความคิดของคนอื่น และแตกต่างจากความคิดธรรมดา (Wild Idea) หรืออาจเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลง ผสมผสาน และประยุกต์จนเกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น ที่มีความแปลกแตกต่างจากเดิม หรือสามารถพลิกแพลงให้กลายเป็นสิ่งที่ไม่คาดคิด ไม่เคยมีใครนึกถึงมาก่อน จึงเป็นลักษณะความคิดที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก ต้องอาศัยลักษณะความกล้าคิด กล้าลอง เพื่อทดสอบความคิดของตนบ่อยครั้งที่ความคิดริเริ่มจำเป็นต้องอาศัยความคิดจินตนาการ หรือที่เรียกว่าความคิดจินตนาการประยุกต์ คือไม่ใช่คิดเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องคิดสร้างและหาทางทำให้เกิดผลงานด้วย ความคิดริเริ่มนั้นสามารถอธิบายได้ตามลักษณะต่างๆ ได้แก่ ลักษณะทางกระบวนการ ลักษณะของบุคคล ลักษณะทางผลิตผล

1.4 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความสามารถในการที่จะให้รายละเอียดเป็นขั้นเป็นตอน สามารถอธิบายให้เห็นภาพได้ชัดเจน จัดเป็นรายละเอียดที่นำมาตกแต่งหรือขยายความคิดเพื่อทำให้ความคิดริเริ่มนั้นมีความที่สมบูรณ์มากขึ้น หรือปรับปรุง/ พัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ความคิดละเอียดลออเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นยิ่งในการสร้างผลงานที่มีความแปลกใหม่ให้สำเร็จ พัฒนาการของความคิดละเอียดลออนั้น ขึ้นอยู่กับอายุ เพศ ทักษะการสังเกต

2. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ชื่อว่า TCT-DP (The Test for Creative Thinking Drawing Production)

Jellen and Urban (1989) ได้สร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ชื่อว่า TCT-DP (The Test for Creative Thinking Drawing Production) ซึ่งสร้างขึ้นตามนิยามว่า ความคิดสร้างสรรค์คือการคิดอย่างมีสาระเชิงนวัตกรรม มีจินตนาการ และเป็นความคิดอเนกนัยซึ่งรวมถึง ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ความกล้าเสี่ยง (Risk-taking) และอารมณ์ขัน (Humor) โดยลักษณะของแบบทดสอบจะกำหนดให้ผู้เข้าสอบแสดงความสามารถทางการคิดอย่างมีสาระด้วยการต่อเติมภาพที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดประมาณ 5x5 นิ้ว ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้จะประกอบด้วยภาพเส้นและจุดอยู่ 5 แห่ง และอยู่นอกกรอบอีกหนึ่งแห่ง รวมเป็น 6 แห่ง ดังนี้

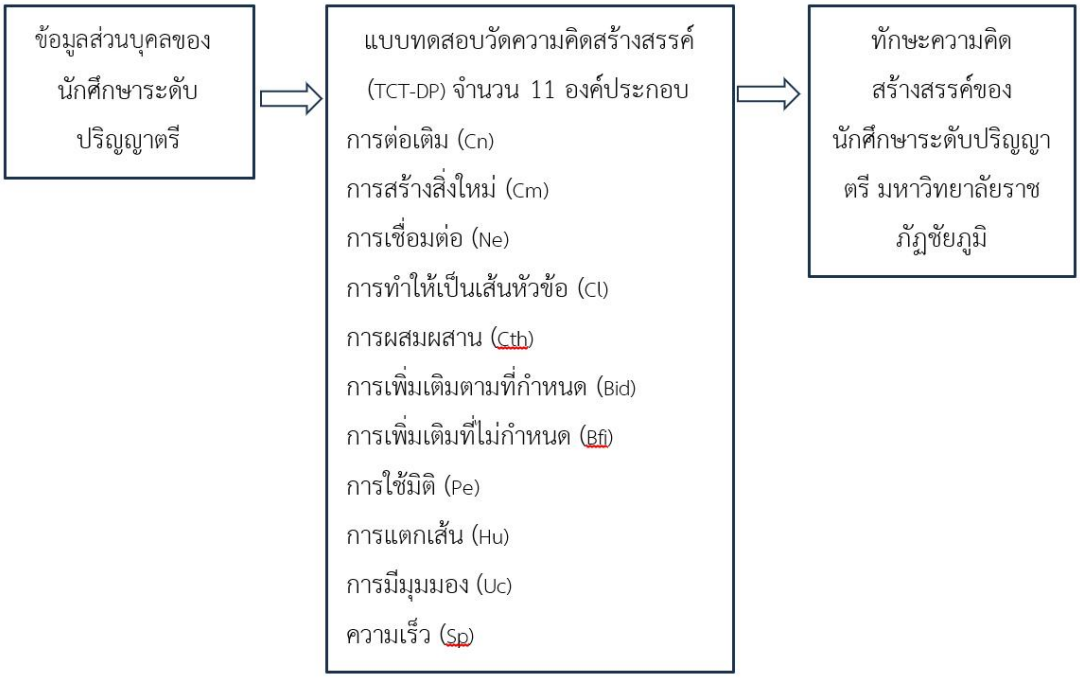
ภาพที่ 1 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

Citation : ทินนิกร เสมอโชค, และ กฤษณา พัฒเพ็ง. (2569). การศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

โดยให้ผู้ทดสอบวาดหรือจินตนาการอะไรก็ได้ลงบนกระดาษแผ่นนี้โดยจับเวลาในการทดสอบ และนำผลจากผลงานที่วาดไปวิเคราะห์ แบบทดสอบ TCT-DP นี้ได้รับว่าเป็นแบบทดสอบที่สามารถนำมาใช้วัดได้กับกลุ่มเป้าหมายได้ทุกวัย

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ล้วนเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกันในการพัฒนากระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ โดยในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบทดสอบ TCT-DP เป็นเครื่องมือวัดความคิดสร้างสรรค์ดังกล่าว

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 3,548 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 364 คน ได้มาจากการใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

Citation : Samerchok., T., & Phatpheng., K. (2026). A Study of Creative Thinking Skills Among Undergraduate Students of Chaiyaphum Rajabhat University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ TCT-DP ของ Jellen and Urban ซึ่งได้ปรับปรุงโดยขจรพงษ์ ร่วมแก้วและคณะ (2559) แบบทดสอบ ประกอบด้วยกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 5x5 นิ้ว ภายในมีภาพเส้นและจุด 5 แห่ง และนอกกรอบอีก 1 แห่ง รวม 6 แห่ง ผู้เข้ารับการทดสอบจะวาดหรือสร้างสรรค์ภาพโดยใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดให้ ภายในเวลา 12-15 นาที

แบบทดสอบนี้ประเมินความคิดสร้างสรรค์ผ่าน 11 เกณฑ์ ได้แก่ การต่อเติม การสร้างสิ่งใหม่ การเชื่อมต่อ การทำให้เป็นเส้นหัวข้อ การผสมผสาน การเพิ่มเติมตามที่กำหนด การเพิ่มเติมที่ไม่กำหนด การใช้มิติ การแตกเส้น การมีมุมมอง และความเร็ว คะแนนเต็มรวม 72 คะแนน แบ่งระดับความคิดสร้างสรรค์เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำ (ต่ำกว่า 24 คะแนน) ระดับปานกลาง (25-48 คะแนน) และระดับสูง (49-72 คะแนน)

การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การพัฒนาเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้: ศึกษาแนวคิดทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance (1974) และ Urban & Jellen (1996) เพื่อทำความเข้าใจองค์ประกอบและเกณฑ์การให้คะแนน จากนั้นปรับแบบทดสอบและคำชี้แจงให้เหมาะสมกับบริบทนักศึกษาไทย โดยคงโครงสร้างและรูปแบบสัญลักษณ์เดิมไว้ นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างล่วงหน้า เพื่อนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการทำแบบทดสอบ กรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่สะดวก ผู้วิจัยจะจัดส่งแบบทดสอบไปให้ทำในรูปแบบที่เหมาะสม โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 12-15 นาทีต่อคน ผู้วิจัยจะจดบันทึกเวลาและสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทดสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบจะถูกให้คะแนนตามเกณฑ์ทั้ง 11 ข้อ และจัดกลุ่มตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ และใช้สถิติ Mann-Whitney U Test และ Kruskal-Wallis Test เพื่ออธิบายระดับทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา โดยการเลือกใช้สถิติ Mann-Whitney U Test และ Kruskal-Wallis Test เนื่องด้วยผู้วิจัยดำเนินการทดสอบการแจกแจงข้อมูล (Normality test) ของข้อมูลที่ได้ พบว่า ข้อมูลไม่เป็นไปตามการแจกแจงปกติ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูล ผู้วิจัยจึงนำสถิติแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non-parametric) ในการวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบ

Citation : ทินนิกร เสมอโชค, และ กฤษณา พัฒเพ็ง. (2569). การศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ข้อมูลส่วนบุคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	156.00	42.86
หญิง	208.00	57.14
อายุ		
19 ปี	95.00	26.10
20 ปี	98.00	26.92
21 ปี	89.00	24.45
22 ปี	64.00	17.58
23 ปีขึ้นไป	18.00	5.00
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	98.00	26.92
ชั้นปีที่ 2	105.00	28.85
ชั้นปีที่ 3	97.00	26.65
ชั้นปีที่ 4	64.00	17.58
สังกัด		
คณะศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์	101.00	27.87
คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์	155.00	42.57
คณะพยาบาลศาสตร์	108.00	29.56
รวม	**364**	**100**

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 เพศชาย จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 อายุ 20 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 36.92 อายุ 19 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 อายุ 21 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.45 อายุ 22 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.58 และอายุ 23 ปีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 28.85 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ26.92 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 26.65 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.58 โดยสังกัดคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 42.57 คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ29.56 และคณะศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 27.87 ตามลำดับ

Citation : Samerchok., T., & Phatpheng., K. (2026). A Study of Creative Thinking Skills Among Undergraduate Students of Chaiyaphum Rajabhat University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

	องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์	$\overline{X}$	S.D.	ร้อยละ
1	ความคิดคล่องแคล่ว	3.10	1.35	51.69
2	ความคิดยืดหยุ่น	12.74	5.08	53.07
3	ความคิดริเริ่ม	3.26	1.47	27.15
4	ความคิดละเอียดลออ	15.96	6.30	53.21
	รวม	44.44	16.90	61.72
	แปลผล	มีความคิดสร้างสรรค์ในระดับปานกลาง		

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีความคิดสร้างสรรค์ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.44 จากคะแนนเต็ม 72 คะแนน มีคะแนนด้านความคิดริเริ่ม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน ด้านความคิดคล่องแคล่ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 จาดคะแนนเต็ม 6 คะแนน ด้านความคิดยืดหยุ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.74 จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน และด้านความคิดละเอียดลออ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.96 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยค่าร้อยละใช้เกณฑ์จากสัดส่วนคะแนนเต็ม 72 คะแนนเป็นหลัก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างข้อมูลส่วนบุคล ด้านเพศของนักศึกษา กับทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ทักษะความคิดสร้างสรรค์	เพศ	N	Mean Rank	Mann-Whitney U	Z	p
ความคิดคล่องแคล่ว	ชาย	156	169.20	14,149.00	-2.137	.033*
	หญิง	208	192.48			
ความคิดยืดหยุ่น	ชาย	156	179.76	15,796.00	-.432	.666
	หญิง	208	184.56			
ความคิดริเริ่ม	ชาย	156	171.24	14,467.00	-1.801	.072
	หญิง	208	190.95			
ความคิดละเอียดลออ	ชาย	156	172.67	14,690.50	-1.546	.122
	หญิง	208	189.87			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักเพศชายและเพศหญิงด้วยสถิติ Mann-Whitney U Test พบว่า

ด้านความคิดริเริ่ม เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย (Mean Rank = 190.95) สูงกว่าเพศชาย (Mean Rank = 171.24) แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (U = 14,467.000, Z = -1.801, p = .072) ด้านความคิดคล่องแคล่ว เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย (Mean Rank = 192.48) สูงกว่าเพศชาย (Mean Rank = 169.20) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (U = 14,149.000, Z = -2.137, p = .033) แสดงว่าเพศหญิงมีความสามารถในการคิดคล่องแคล่วและมีแนวคิดได้หลากหลายมากกว่าเพศชาย

Citation : ทินนิกร เสมอโชค, และ กฤษณา พัฒเพ็ง. (2569). การศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

ด้านความคิดยืดหยุ่นนักศึกษาทั้งสองเพศมีค่าเฉลี่ยอันดับใกล้เคียงกัน (หญิง = 184.56, ชาย = 179.76) และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (U = 15,796.000, Z = -.432, p = .666)

ด้านความคิดละเอียดลออ เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยอันดับ (Mean Rank = 189.87) สูงกว่าเพศชาย (Mean Rank = 172.67) แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (U = 14,690.500, Z = -1.546, p = .122)

โดยเพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงด้านเดียว คือ ด้านความคล่องแคล่วทางความคิด ในขณะที่ด้านอื่นๆ แม้จะมีแนวโน้มที่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยอันดับสูงกว่า แต่ความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างข้อมูลส่วนบุคล ด้านอายุของนักศึกษากับทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ทักษะความคิดสร้างสรรค์	Chi-Square (χ^2)	df	p	Mean Rank				
				อายุ 19 ปี	อายุ 20 ปี	อายุ 21 ปี	อายุ 22 ปี	อายุ 23 ปี
ความคิดคล่องแคล่ว	2.799	4	.592	191.22	187.43	167.81	180.80	188.33
ความคิดยืดหยุ่น	1.603	4	.808	185.09	186.57	170.43	186.91	190.67
ความคิดริเริ่ม	2.141	4	.710	187.25	189.26	175.47	171.02	196.22
ความคิดละเอียดลออ	3.579	4	.466	190.67	181.36	165.85	193.38	189.19

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาจำแนกตามอายุด้วยสถิติ Kruskal-Wallis Test พบว่า นักศึกษาอายุ 19, 20, 21, 22 และ 23 ปี มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ดังนี้ ด้านความคิดริเริ่ม (χ^2 = 2.141, df = 4, p = .710) ด้านความคล่องแคล่ว (χ^2 = 2.799, df = 4, p = .592) ด้านความยืดหยุ่น (χ^2 = 1.603, df = 4, p = .808) ด้านความละเอียดลออ (χ^2 = 3.579, df = 4, p = .466)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยอันดับ พบว่า นักศึกษาอายุ 23 ปี มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุดใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดริเริ่ม (Mean Rank = 196.22) ด้านความคล่องแคล่ว (Mean Rank = 188.33) และด้านความยืดหยุ่น (Mean Rank = 190.67) ขณะที่นักศึกษาอายุ 22 ปี มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุดในด้านความละเอียดลออ (Mean Rank = 193.38) สำหรับค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด พบว่านักศึกษาอายุ 21 ปี มีค่าต่ำสุดใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคล่องแคล่ว (Mean Rank = 167.81) ด้านความยืดหยุ่น (Mean Rank = 170.43) และด้านความละเอียดลออ (Mean Rank = 165.85) ขณะที่นักศึกษาอายุ 22 ปี มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุดในด้านความคิดริเริ่ม (Mean Rank = 171.02) ตามลำดับ

Citation : Samerchok., T., & Phatpheng., K. (2026). A Study of Creative Thinking Skills Among Undergraduate Students of Chaiyaphum Rajabhat University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างข้อมูลส่วนบุคล ด้านชั้นปีของนักศึกษากับทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ทักษะความคิดสร้างสรรค์	Chi-Square (χ^2)	df	p	Mean Rank			
				ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
ความคิดคล่องแคล่ว	5.399	3	.145	180.44	180.15	200.28	162.56
ความคิดยืดหยุ่น	4.132	3	.248	177.89	179.10	200.04	168.56
ความคิดริเริ่ม	3.377	3	.337	179.60	179.50	197.69	168.86
ความคิดละเอียดลออ	4.934	3	.177	180.30	172.06	202.08	173.33

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปีด้วยสถิติ Kruskal-Wallis Test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ดังนี้ ด้านความคิดริเริ่ม (χ^2= 3.377, df = 3, p = .337) ด้านความคล่องแคล่ว (χ^2= 5.399, df = 3, p = .145) ด้านความยืดหยุ่น (χ^2= 4.132, df = 3, p = .248) และด้านความละเอียดลออ (χ^2= 4.934, df = 3, p = .177) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยอันดับ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุดในทุกด้าน (Mean Rank = 197.69-200.28) ขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุดใน 3 ด้าน (Mean Rank = 162.56-168.86) ยกเว้นด้านความละเอียดลออที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าต่ำสุด (Mean Rank = 172.06) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างข้อมูลส่วนบุคล ด้านสังกัดของนักศึกษากับทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ทักษะความคิดสร้างสรรค์	Chi-Square (χ^2)	df	p	Mean Rank		
				คณะศิลปศาสตร์ฯ	คณะพยาบาลศาสตร์	คณะครุศาสตร์ฯ
ความคิดคล่องแคล่ว	.475	2	.789	188.60	180.23	180.16
ความคิดยืดหยุ่น	1.167	2	.558	190.91	176.45	183.31
ความคิดริเริ่ม	1.391	2	.499	181.83	176.50	191.74
ความคิดละเอียดลออ	.752	2	.687	186.11	176.97	187.06

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาจำแนกตามสังกัดด้วยสถิติ Kruskal-Wallis Test พบว่า นักศึกษาที่สังกัดคณะศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะคณะพยาบาลศาสตร์ และสังกัดคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ดังนี้ ด้านความคิดริเริ่ม (χ^2= 1.391, df = 2, p = .499) ด้านความคล่องแคล่ว (χ^2= .475, df = 2, p = .789) ด้านความยืดหยุ่น (χ^2= 1.167, df = 2,

Citation : ทินนิกร เสมอโชค, และ กฤษณา พัฒเพ็ง. (2569). การศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

p = .558) ด้านความละเอียดลออ (χ^2= .752, df = 2, p = .687) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยอันดับ พบว่า คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุดในทุกด้าน (Mean Rank = 183.31-191.74) ขณะที่นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุดใน 3 ด้าน (Mean Rank = 176.45-180.23) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีความมุ่งหมายอธิบายและตีความผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นถึงความหมายเชิงวิชาการและนัยสำคัญของผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยภาพรวมนักศึกษา มีความคิดสร้างสรรค์ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.44 จากคะแนนเต็ม 72 คะแนน จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนยังขาดประสบการณ์หรือโอกาสในการฝึกฝนการคิดอย่างหลากหลายและลึกซึ้ง ระดับคะแนนเฉลี่ยที่ได้ยังบ่งชี้ว่ายังมีพื้นที่สำหรับการพัฒนาเพิ่มเติม ปัจจัยหนึ่งอาจเกิดจากรูปแบบการเรียนรู้ กระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ จึงไม่ส่งเสริมความริเริ่มหรือความยืดหยุ่นทางความคิดอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ รัชนีภรณ์ คล่องแคล่ว(2565) ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอนาคตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับสินาพร วิทยาวนิชชัยและอัฐฉญา แพทย์ศาสตร์ (2554) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษานิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยเอกชน ค่าเฉลี่ยของพบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์รวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 60.25 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.15 ค่าคะแนนรวมที่เป็นไปได้อยู่ระหว่าง 18-90 คะแนน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง และเชาวเลิศ ทศธรรม, ทรงศักดิ์ สองสนิท และวณิชา สาคร (2565) ได้ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน (TCT-DP) วัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$=50.14, S D =2.00) ทั้งนี้ความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบกำกับตนเองมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบกำกับตนเองทางสถิติที่ ระดับ .05 (สิรินทร์ ลัดดากลม บุญเชิดชู, 2559)

2. ผลการเปรียบเทียบวิเคราะห์ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ระหว่างข้อมูลส่วนบุคล กับทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา ด้านเพศ พบว่า เพศหญิงมีความคล่องแคล่วทางความคิดมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจเชื่อมโยงกับการที่เพศหญิงมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับรายละเอียดและการแสดงออกทางภาษา ทำให้สามารถเสนอแนวคิดได้หลากหลายกว่า ส่วนมิติอื่นที่ไม่พบความแตกต่างอาจบ่งชี้ว่าทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็นสมรรถนะที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศเป็นหลัก ซึ่งด้านอายุ พบว่า ไม่มีความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางจิตวิทยาพัฒนาการที่ระบุว่าช่วงวัยต้นของผู้ใหญ่ (18–25 ปี) มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาใกล้เคียงกัน ส่วนด้านชั้นปี พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ซึ่งสะท้อนว่าระดับทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา

Citation : Samerchok., T., & Phatpheng., K. (2026). A Study of Creative Thinking Skills Among Undergraduate Students of Chaiyaphum Rajabhat University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 มีแนวโน้มใกล้เคียงกัน แม้ว่าผู้เรียนจะอยู่ในช่วงปีการศึกษาที่ต่างกัน ผลนี้อาจบ่งชี้ว่าโอกาสในการฝึกฝนหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในหลักสูตรไม่ได้แตกต่างกันมากระหว่างชั้นปี หรืออาจมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ให้ประสบการณ์ด้านความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบที่คล้ายคลึงกันในทุกปีการศึกษา และด้านสังกัด พบว่า แม้จะไม่แตกต่างกันทางสถิติ แต่คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มีแนวโน้มคะแนนสูงกว่าในหลายด้าน ซึ่งอาจเกิดจากลักษณะของหลักสูตรที่เน้นการออกแบบการสอน การสร้างสื่อ และการทำโครงงาน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์มากกว่าสาขาอื่น ซึ่งสอดคล้องกับชัญญ์ฐกัญญ์ สือจันทรา (2564) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน ชั้นปีแตกต่างกัน มีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน สาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน และชั้นปีที่แตกต่างกัน มีการรับรู้การสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์จากมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาตามตัวแปรพื้นฐานของผู้เรียน พบว่า เพศ อายุ ชั้นปี และสังกัดคณะไม่ใช่ปัจจัยที่อธิบายความแตกต่างของทักษะความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นด้านความคิดคล่องแคล่วที่เพศหญิงมีคะแนนสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลดังกล่าวบ่งชี้ว่าคุณลักษณะพื้นฐานของผู้เรียนอธิบายความแปรปรวนของทักษะความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างจำกัด และยังมีตัวแปรอื่นที่อาจมีบทบาทสำคัญในการกำหนดระดับทักษะดังกล่าว ซึ่งงานวิจัยนี้มิได้วัดโดยตรง อาทิ รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการสอน หรือสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน ทั้งนี้ จำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมที่วัดตัวแปรดังกล่าวโดยตรง เพื่อยืนยันความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลต่อทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. พัฒนาทักษะความคิดริเริ่ม (Originality) เป็นลำดับแรก เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบด้านนี้มีค่าร้อยละต่ำที่สุด ควรออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาคิดนอกกรอบอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดประกวดนวัตกรรม การจัด Hackathon หรือกิจกรรมที่กำหนดโจทย์ปลายเปิดโดยไม่มีคำตอบตายตัว เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษากล้าเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่และแตกต่างจากเดิม

2. พัฒนาทักษะความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าเพศหญิงมีความคิดคล่องแคล่วสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะด้านนี้สำหรับนักศึกษาชายเป็นพิเศษ เช่น กิจกรรมระดมสมอง การอภิปรายกลุ่ม หรือการนำเสนองานในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อฝึกการผลิตแนวคิดจำนวนมากในเวลาจำกัด

3. บูรณาการกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ครอบคลุมทุกองค์ประกอบเข้าสู่รายวิชา เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าทักษะความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือโครงงานเป็นฐาน ที่ต้องการใช้ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ไปพร้อมกัน

Citation : ทินนิกร เสมอโชค, และ กฤษณา พัฒเพ็ง. (2569). การศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

4. ปรับปรุงหลักสูตรให้กำหนดตัวชี้วัดด้านความคิดสร้างสรรค์แต่ละองค์ประกอบอย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้านความคิดริเริ่มและความคิดคล่องแคล่วซึ่งมีค่าร้อยละต่ำกว่าองค์ประกอบอื่น ทั้งนี้ควรทบทวนผลลัพธ์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับกรอบทักษะศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะความคิดริเริ่ม (Originality) โดยเฉพาะ เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่มีคะแนนต่ำที่สุดในงานวิจัยนี้ โดยควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เช่น รูปแบบการเรียนการสอนบุคลิกภาพ แรงจูงใจ หรือการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลมากขึ้น

2. ออกแบบวิจัยเชิงทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความคิดริเริ่มและความคิดคล่องแคล่วอย่างเฉพาะเจาะจง เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่งานวิจัยนี้พบว่ายังมีพื้นที่สำหรับการพัฒนาอีกมาก

3. ขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังมหาวิทยาลัยอื่นเพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะความคิดสร้างสรรค์แต่ละองค์ประกอบในบริบทที่แตกต่างกัน และเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัยในระดับกว้าง

4. ศึกษาพัฒนาการของทักษะความคิดสร้างสรรค์ในระยะยาว (Longitudinal Study) โดยติดตามการเปลี่ยนแปลงของทักษะในแต่ละองค์ประกอบ โดยเฉพาะด้านความคิดริเริ่ม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงปีสุดท้าย เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรช่วยพัฒนาทักษะดังกล่าวได้จริงหรือไม่

5. บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลหรือปัญญาประดิษฐ์ในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยศึกษาผลของการใช้เครื่องมือ Generative AI หรือแพลตฟอร์มดิจิทัลต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มและความคิดคล่องแคล่วของนักศึกษาซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ยังต้องการการพัฒนา

6. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์แต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม หรือทักษะนวัตกรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ครอบคลุมและนำไปสู่การพัฒนานักศึกษาได้อย่างรอบด้านมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

ขจรพงษ์ ร่วมแก้ว และคณะ. (2559). รูปแบบการเรียนรู้แบบเปิดตามแนวคิดคอนเน็คติวิสต์ซึมเพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี. *วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 3*(1), 45–63.

ชัญญ์ฐกัญญ์ สือจันทรา. (2564). *ความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร* [วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].

เชาวเลิศ ทศธรรม, ทรงศักดิ์ สองสนิท, และวณิชา สาคร. (2565). การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนรู้ผสมผสานแบบโครงงานเป็นฐานสำหรับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาโพธิ์ (สหพันธ์พิทยาภรณ์). *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 19*(3), 57–69.

บุษกร เชี่ยวจินดากานต์. (2568). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยการคิดแก้ปัญหาอนาคตบนโลกเสมือนจริงเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 19*(3), 165–188.

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา. (2565). *รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. ราชกิจจานุเบกษา, 139*.

Citation : Samerchok., T., & Phatpheng., K. (2026). A Study of Creative Thinking Skills Among Undergraduate Students of Chaiyaphum Rajabhat University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504

รัชนีภรณ์ คล่องแคล่ว. (2565). การพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เชิงเหตุผลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์และเรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของกิลฟอร์ด. *วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก, 8*(1), 35–49.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561–2580* (พิมพ์ครั้งที่ 1). บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สินาพร วิทยาวนิชชัย และอัฐฉญา แพทย์ศาสตร์. (2554). *ความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษานิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยเอกชน* [รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์]. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สิรินทร์ ลัดดากลม บุญเชิดชู. (2559). การพัฒนาความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง. *Veridian E-Journal, Silpakorn University, 9*(2), 1245–1261.

Guilford, J. P. (1967). *The nature of human intelligence*. McGraw-Hill.

Guilford, J. P., Dunham, J. L., & Hoepfner, R. (1967). Roles of intellectual abilities in the learning of concepts. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America, 58*(4), 1812–1817. https://doi.org/10.1073/pnas.58.4.1812

Jellen, H., & Urban, K. K. (1986). The TCT-DP (Test for Creative Thinking – Drawing Production): An instrument that can be applied to most age and ability groups. *Creative Child and Adult Quarterly, 11*, 138–155.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*, 607–610.

Torrance, E. P. (1962). *Guiding creative talent*. Prentice-Hall.

Citation : ทินนิกร เสมอโชค, และ กฤษณา พัฒเพ็ง. (2569). การศึกษาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(2), e3504. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3504